

Előterjesztés – kiegészítés
**a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési
Koncepció (OFTK) módosításához kapcsolódó BFT javaslatokról**

Bevezetés

A „Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról szóló 1/2014. (I.3.) Országgyűlési határozat” 8. pontjában az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy kísérelje figyelemmel a koncepcióban meghatározott célok és prioritások teljesülésének folyamatát, háromévente adjon tájékoztatást azok megvalósításáról és szükség esetén kezdeményezze a koncepció felülvizsgálatát. A dokumentum teljesülésének nyomon követése, előzetes felülvizsgálata 2017-2018. év folyamán a Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztálya koordinációjában megtörtént a Balaton Fejlesztési Tanács aktív részvételével.

Az OFTK megvalósulásáról szóló beszámolót a Kormány 2018. október 10-én elfogadta, majd az Országgyűlés elé terjesztette. Az Országgyűlés a beszámoló elfogadásával egy időben felkérte a Kormányt, az **OFTK átfogó felülvizsgálatára és módosítására**.

Az OFTK módosításáért felelős szakfőosztály 2018. decemberében a megyékkel és megyei jogú városokkal, valamint ágazati szereplőkkel egyetemben felkérte a Balaton Fejlesztési Tanácsot, hogy tegye meg konkrét, szövegszerű javaslatait a koncepció Balaton Kiemelt Üdülőkörzet tekintetében releváns tartalmi elemeinek módosítására. Tekintettel arra, hogy 2017. január – februárban a BFT munkaszervezete már felkérte az érintett térségi partnereket álláspontjuk kifejtésére az OFTK Balatont érintő szövegrészei kapcsán, s az akkor megfogalmazottakat a Tanács 2017. március 17-én határozattal elfogadta, jelen előterjesztés e korábbi 13/2017. BFT határozat megerősítését célozza, valamint két ponton szöveges kiegészítésre tesz javaslatot.

A felülvizsgálat során megfogalmazott módosítási javaslatok

A jelen előterjesztésben ismertetett módosítási javaslatok két ponton egészültek ki a 2017. március 17-i Tanácsülésen, a 13/2017. (03.17.) BFT határozattal elfogadott anyaghoz képest.

1. „Fejlesztéspolitikai feladatok” 4. pontban: A meder víztározó-kapacitásának fenntarthatóságot segítő növelése. A mederiszap rendszeres és átfogó eltávolítása valamint kezelése.
2. „Fejlesztéspolitikai feladatok” 8. pontban: Az üdülőkörzet területére kiható súlyos környezeti kockázatokat magában hordozó, a táji-természeti értékeket károsan befolyásoló és a térség idegenforgalmi imázsát veszélyeztető tevékenységek beszüntetése, szükség esetén kiváltása.

A fentiekkel kiegészített módosítási javaslat munkaközi változatként 2019. január 31-én megküldésre került a Pénzügyminisztérium szakfőosztálya számára.

A Balaton-térségét érintő releváns szövegrészek az alábbiakban kerülnek bemutatásra. A BFT által 2017-ben elfogadott szövegrészek és az aktuális módosítási javaslatok félkövér betűtípussal kerültek kiemelésre.

3.1.6.1 A Balaton-térség fejlesztése

A Balaton-térség hazánk egyik legkarakteresebb, nagy kiterjedésű tájegysége, mely ökológiai egységet is alkot, ahol a társadalmi és gazdasági folyamatok egyedülállóan nagymértékben a környezeti tényezőktől függenek. A térséget a kiemelkedő természeti, kultúrtörténeti és táji értékei, valamint az ezekre épülő idegenforgalma és tájgazdálkodása az ország legmarkánsabb, önálló fejlesztési célokra igényt tartó térségévé teszik, így a területfejlesztés is egyik legfontosabb feladatának tekinti a térség környezeti és társadalmi szempontból is fenntartható **integrált** fejlesztésének, az értékek megőrzésének biztosítását. A térség olyan természeti és gazdasági **entitás**, melynek **egységes területrendezési, fejlesztéspolitikai és térszervezési kezelése** nem bontható meg. Turisztikai, mezőgazdasági bevételei révén a nemzetgazdaság jelentős tényezője, **melynek eredményessége a versenyképességet segítő térségileg integrált beavatkozásokkal tovább növelhető, ezáltal a térség programszerű fejlesztése nemzetgazdasági érdekek tekinthető.** Bár nem önálló tervezési-statisztikai területi egység, az egységes tervezés és támogatáspolitikai igénye és szüksége itt a legerősebb az országban. A mindenkori fejlesztésnek a még meglévő táji, kulturális és természeti adottságokat tiszteletben tartva szabad csak megvalósulnia. A Balaton-térség fejlesztésének alapvető célja, hogy a környezet, a táj értékeinek megőrzésével és fejlesztésével, a turisztikai kínálat **termék-alapú** diverzifikálásával, **átfogó minőségi megújításával** a térség adottságainak szélesebb körű hasznosításával, valamint az érintett számos szereplő partnerségét biztosító stabil intézményrendszer megteremtésével egy fenntartható módon versenyképes Balaton térség jöjjön létre.

Különleges agglomerálódó várostérséget alkotnak a Balaton körüli települések. Az itteni települési- és üdülőterületek további, káros összenövésének már szigorú területrendezési szabályozás is próbál gátat vetni, de a fejlesztéspolitikának sem szabad a Balaton menti beépítések fokozására ösztönözni a helyi szereplőket és a befektetőket. Az összenövés nem csak környezeti szempontból rendkívül káros, de a térség fő erőforrását képező turisztikai vonzerőt is felemésztheti. **Ugyanakkor a területhasznosításban célszerű figyelembe venni a gazdasági értéktermelés és versenyképesség potenciálértékeit, valamint a helyi lakosság életminőség javítására irányuló aspektusokat, a táji-természeti fenntarthatósági elvek egyidejű alkalmazásával.** A Balaton-parti városhalmaz ugyanakkor rendkívül hasonló gazdasági, társadalmi és környezeti eredetű településfejlesztési, településszerkezeti problémákkal és lehetőségekkel rendelkezik, ezért egységes kezelése és a települések fejlesztési együttműködése elengedhetetlen.

Fejlesztéspolitikai feladatok:

- A fenntartható és **nemzetközi szinten is** versenyképes turizmus megteremtése, a térség változatos vonzerőire épített új és komplex turisztikai termékek kialakítása, magas színvonalú szolgáltatások biztosítása, **a térségmarketing megerősítése.**
- **Új idegenforgalmi szezonok létrehozása egyedi, szezonális - az egész éves turisztikai hasznosítást célzó** - kínálati programcsomagok megteremtésével, ennek érdekében térségi turisztikai hálózatok, tematikus utak kialakítása, megerősítése.

- Egységes térségi turisztikai menedzsment mellett a turisztikai kínálat területileg differenciált tervezésével a vendégforgalom területi szétterítése, a háttérterületek adottságain (borvidék, nemzeti park, hegyek, erdők, aprófalvak, történelmi emlékek, népi hagyományok gasztronómia stb.) alapuló alternatív **(aktív és passzív)** turisztikai termékek kínálatának kifejlesztése és „értékesítése” a parttól távolabbi településeken.
- A Balaton, a vizes élőhelyek és egyéb természeti területek ökológiai és kémiai állapotának megóvása és további javítása, a vízszint ingadozásból fakadó problémák mérséklése, **a meder víztározó-kapacitásának fenntarthatóságot segítő növelése. A mederiszap rendszeres és átfogó eltávolítása valamint kezelése**, a Balaton-part terhelésének korlátozása, a nádasok védelme, a térség élő és élettelen természeti értékeinek megőrzése.
- A térség további **zöldterületek, szőlőültetvények kárára történő** beépítésének megakadályozása, **a területhasználat racionalizálása**, tájrehabilitáció, a tájsebek kezelése, az eróziós és deflációs hatások mérséklése (magaspart és pincevédelem).
- Az ingatlanállomány rehabilitációja, valamint a városiasodott környezet kínálta területeken új funkciókkal való hasznosítása (pl. lakófunkciók, tudásalapú gazdasági tevékenységek, **kreatív ipar**, országos közigazgatási, közszolgáltatási funkciók).
- A Balaton **Kiemelt Üdülőkörzet** aktív tájképvédelme, a természetvédelemre, táji adottságokra épülő gazdálkodási módok kialakítása, fejlesztése, **különös tekintettel a szőlő- bor- és gyümölcsstermesztésre.**
- **Az élet- vagyon- és közbiztonságra veszélyes ipari tevékenységek felszámolása az üdülőkörzetben, valamint az üdülőkörzet területére kiható súlyos környezeti kockázatokat magában hordozó, a táji-természeti értékeket károsan befolyásoló és a térség idegenforgalmi imázsát veszélyeztető tevékenységek beszüntetése, szükség esetén kiváltása.**
- A kulturális örökség magas szintű védelme, tudatosítása és bemutatása, **a kulturális létesítmények és programok minőségi, turisztikai célú fejlesztése.**
- Egységes, turisztikai vonzerőként is szolgáló balatoni közösségi közlekedési rendszer megteremtése, **valamint a térség jobb megközelítését szolgáló közlekedési fejlesztések megvalósítása, a közlekedési szűk keresztmetszetek oldása.**
- Települési együttműködés és egységes elvek mentén zajló fenntartható városfejlesztés a Balaton városgyűrűjében.
- A Balaton illegális feltöltésének megakadályozása.
- A Balaton törvényt és egyéb jogszabályokat figyelmen kívül hagyó beruházások, építkezések leállítása, az eredeti állapot visszaállítása.
- A Balaton-térség háttér településeinek **infrastrukturális** fejlesztése.

3.2.1.6 - Turizmus

Területi prioritások – 196. oldal

Az egész éves hasznosítás érdekében új idegenforgalmi szezonok és kapcsolódó turisztikai kínálat kialakítása a Balatonnál és a Velencei-tónál, háttértelepülési integráció, alrégiók különböző arculatú pozicionálása a sokszínűség ernyője alatt.

3.8.1 Környezetvédelem, természetvédelem, vízgazdálkodás

Területi prioritások - 251. oldal

A Balaton térségében a tájrehabilitáció, a tájsebek kezelése, a rekultivációk elvégzése, a zöldterületek, *ezen belül a szőlőültetvények* védelme, a Balaton-part terhelésének korlátozása, az ökológiai egyensúly megőrzése, a Balaton-felvidék aktív tájképvédelme, a környezeti szempontoknak megfelelő közlekedési hálózatfejlesztés, *a környezet- és természetvédelmi innováció elősegítése*. A Balaton vízháztartása (vízszint) stabilitása érdekében a víztározási, vízvisszatartási (esetleges vízpótlási) eszközök tervezésének és szükség esetén történő kivitelezése.

Siófok, 2019. február 1.

Balatoni Integrációs Közhasznú NKft.

Határozati javaslat

...../2019. (02.08.) BFT határozat

A Balaton Fejlesztési Tanács a **Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) módosításához kapcsolódó BFT javaslatokról** című előterjesztés-kiegészítést megtárgyalta és elfogadja.

Felelős: Dr. Molnár Gábor ügyvezető

Határidő: értelem szerint